

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮТАЗЫ РАЙОН СОВЕТЫ

(V чакырылыш)

V чакырылышның IV утырышы

КАРАРЫ

«28» апрель 2026 ел

№ 10

Урыссу ш.т.б.

Ютазы муниципаль районы Мөлкэт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасының 2025 елдагы эше һәм 2026 елга Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре өлкәсендәге төп бурычлар турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»гы 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ санлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында»гы 28.07.2004 ел, № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы законы, "Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы" муниципаль берәмлеге Уставы, Татарстан Республикасы Ютазы район Советының 10.09.2025 № 38 карары белән кабул ителгән Ютазы муниципаль районының Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы турында нигезләмәгә (Татарстан Республикасы Ютазы район Советының 30.12.2025 № 30 карары белән кабул ителгән Ютазы муниципаль районының Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы турында нигезләмәгә үзгәреш кертү хакында), Ютазы муниципаль районы Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы рәисе Хөббәтова Алинә Марат кызының 2025 елда Ютазы муниципаль районы Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы эше һәм 2025 елга Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре өлкәсендә төп бурычлар турында хисабын тыңлап фикер алышканнан соң, Татарстан Республикасы Ютазы район Советы карар кабул итте:

1. Ютазы муниципаль районы Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасының 2025 елдагы эшчәнлегенә турында хисапны игътибарга алырга.

2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының бердәм порталы «Рәсми Татарстан» Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы сайтында <http://jutaza.tatarstan.ru/> урнаштырырга.

Татарстан Республикасы
Ютазы муниципаль районы Башлыгы -
Татарстан Республикасы
Ютазы Район Советы Рәисе

А.Ә. Шәфигуллин

Ютазы муниципаль районы Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасының 2025 елдагы эше һәм 2026 елга Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре өлкәсендәге төп бурычлар турында

Ютазы муниципаль районы Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасының төп максаты - Ютазы муниципаль районы мөлкәте һәм жир ресурслары белән идарә итүнең максимал нәтижәләлеген, аның керемләлеген һәм сакланышын тәмин итү.

Палата үз эшчәнлеген түбәндәге төп юнәлешләр буенча гамәлгә ашыра:

- районның муниципаль милкен исәпкә алу һәм аңа идарә итү, аннан файдалануның нәтижәләлеген күтәрү һәм максимал керемлекне тәмин итү;
- Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләрен жайга салу;
- муниципаль мәнфәгатләрне яклау һәм нормалар төзү эшчәнлеге;
- Ютазы муниципаль районы территориясендә урнашкан дәүләт мөлкәтеннән һәм жир ресурсларыннан файдалану өлкәсендә авыл жирлекләре, республика структуралары белән үзара хезмәттәшлекне үстерү.

Палата эшенең нәтижәләре белән «2025 елдагы эш һәм 2026 елга Жир һәм милек мөнәсәбәтләре өлкәсендәге төп бурычлар турында»гы хисабында жентекләбрәк танышырга тәкъдим итәм.

Район милкендәге ресурслардан нәтижәле файдалану аларны исәпкә алуның тулылыгына һәм сыйфатына бәйле.

Ютазы муниципаль районының муниципаль активлары 01.01.2026 елга 4 194 531 067 сум тәшкил итә, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең оператив идарәсендәге мөлкәтнең бәясе 1 820 902 973,30 сум, муниципаль унитар предприятиенең хужалык карамагындагы мөлкәтнең бәясе 82 877 567 сум, казна объектларының бәясе 371 162 065,70 сум, район милкендәге жир кишәрлекләренен кадастр бәясе 1 919 588 461 сум.

2026 елның 01 гыйнварына муниципаль милек реестрында 52 юридик зат, шул исәптән 51 муниципаль учреждение, 1 унитар предприятие, 11 авыл (шәһәр) жирлегә бар.

Ютазы муниципаль районы территориясендә жирләрнең гомуми мәйданы 76057 гектар тәшкил итә, шуның 38 367 гектары яисә 50% проценты гражданнар һәм юридик затлар милкендә.

Ютазы муниципаль районы территориясә 60604 га - авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән, 2129 га – сәнәгать жирләреннән һәм башка махсус билгеләнештәге жирләрдән, 8939 га – урман фондыннан, 4377 га – торак пункт жирләреннән, (дүрт гектар) 8 га - рекреацион билгеләнештәге жирләрдән тора.

2025 ел ахырына жир кишәрлекләрен арендау шартнамәләренен гомуми саны 961 берәмлекне тәшкил иткән, алар буенча 18925 га жир арендага бирелгән, шуларның 18594 га (98,2 процент), авыл хужалыгы оешмаларына арендага бирелгән. 284 га (1,5 процент) торак пунктлар жирләре категориясеннән арендага бирелгән.

Сэнэгать жирлэре категориясеннэн 46,3 га (0,2 процент). Арндага бирелгэн жир кишэрлеклэренен майданы алдагы ел белэн чагыштырганда 218 гектарга арткан.

2026 елның 01 гыйнварына Ютазы муниципаль районының аренда фонды майданы 257 кв.м тәшкит иткән, гамәлдәге муниципаль милекне арендау шартнамэлэренен гомуми саны 9 шартнамә тәшкит иткән, шуларның 1се 2025 ел дәвамьнда төзелгән.

Районда мөлкәтне һәм жир ресурсларын файдаланудан һәм сатудан кергән керемне тәмин итү палата эшчәнлегенен өстенлекле юнәлеше булып кала.

2026 елның 01 гыйнварына Ютазы муниципаль районы берләштерелгән бюджетының муниципаль милекне файдаланудан һәм сатудан керемнәре 15 225 мең сум тәшкит итте. Бюджет йөкләмәсе 111 % ка үтәлгән. Район бюджетына өстәмә рәвештә миллион ярымнан артык акча керде.

2025 елда керемнәр структурасында яңартыла торган керемнәр өстенлек итә, аларның өлеше 89,9% - 13 701 мең сум тәшкит иткән. Болар - мөлкәтне арендаудан, жир кишэрлеклэрен арендаудан, муниципаль унитар предприятиелэренен чиста табышының бер өлешеннән, шулай ук муниципаль мөлкәттән файдаланудан кергән башка керемнәрдән кергән керемнәр.

Ютазы муниципаль районы муниципаль милкендәге жир кишэрлеклэрен арендага бирүдән бюджет керемнәре 2025 елда 12800 мең сум тәшкит иткән, бу 2024 ел белән чагыштырганда 1,8 миллион сумга кимрәк, аренда буенча керемнәренен кимүе жир кишэрлеклэренен кадастр бәясенен яңадан бәяләнүе һәм сизелерлек кимүе белән бәйле 01.01.2024 (Ютазы муниципаль районы муниципаль милкендәге жир кишэрлеклэрен арендага бирүдән бюджет йөкләмәсе әлеге маддә үтәлде).

Муниципаль милекне арендага бирүдән бюджет керемнәре 2024 ел белән чагыштырганда 525 мең сум тәшкит иткән (285 мең сумга). (Кимү "Гринта" ЖЧЖ белән аренда килешүен өзү хисабына булды).

Хәзерге вакытта районда 1 унитар предприятие эшли, аның эшчәнлеге табышлы. Предприятиенен чиста табыш өлешен күчәрүдән керем 4 мең сум тәшкит иткән.

Жир кишэрлеклэрен сатудан район бюджетына 513 мең сум акча кергән. Бюджет йөкләмәсе 103% ка үтәлгән.

Муниципаль милекне сатудан керем 450 мең сум тәшкит иткән. (1 а/м гамәлгә ашыру).

Мөлкәттән файдаланудан башка керемнәргә хосусый милектәге жир кишэрлеклэренен һәм муниципаль милектәге жир кишэрлеклэренен майданын арттыру өчен түләү, шулай ук дәүләт чыгымнарын компенсацияләүдән башка керемнәр керә.

Муниципаль милек һәм жирләрдән файдалануның нәтижәлелеген арттыру максатларында палата атна саен аренда түләве буенча керемнәр һәм бурычлар мониторингын үткәрә. Жир кишэрлеклэре өчен аренда бурычын киметү мәсьәләсе актуаль булып кала. 2026 елның 1 гыйнварына жирләрен арендау шартнамэләре буенча бурыч суммасы 236,4 мең сум тәшкит иткән. 2025 ел башы белән чагыштырганда бурыч физик затлардан түләп бетерү хисабына 105 мең сумга кимегән.

2025 ел ахырына милекне арендау буенча бурыч юк.

Бурычларны кайтару буенча чаралар үткәрелде. Хисап чорында бурычлыларга палата тарафыннан 2 300 мең сумлык дөгьвалар жибәрелде. Судка кадәр жайга салу

нәтижәсендә район бюджетына 300 мең сумнан артык акча кергән (физик затлар). Бер гариза буенча бурычны түләү турында суд карары чыгарылган. Башкарма кәгазь буенча суд приставлары хезмәтә тарафыннан мәжбүри тәртиптә 1 395 мең сум бурыч түләттерелгән. Хәзерге вакытта бурыч тулысынча түләнгән ике килешү төзелгән.

Электрон мәйданчыкта sale.zakazrf.ru муниципаль милекне сату буенча аукцион сатулар үткәрелә. Хисап елында 6 лот буенча күчемле муниципаль милекне сату буенча электрон формада 4 аукцион сату билгеләнгән, шуларның 5 лоты буенча сатулар булмаган. Сатуларда 450 мең сумлык 1 берәмлек автотранспорт чарасы сатылган. Шулай ук 12 лот буенча жир кишәрлекләрен арендага бирү буенча 9 аукцион үткәрелгән. Жир кишәрлекләрен арендау буенча еллык аренда түләве 2 513 мең сум тәшкил иткән.

Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына өстәмә мөлкәти ярдәм күрсәтү максатларында палата тарафыннан Урыссу штп территориясендә стационар булмаган сәүдә объектларын урнаштыру хокукына торглар үткәрелде. Аукционнар нәтижәләре буенча елына 15,8 мең сумлык су сату буенча вендинг аппаратлары урнаштыру хокукы бирелде.

2025 елда жир кишәрлекләрендә урнашкан төгәлләнмәгән объектларны сату буенча гавами сатулар үткөрү нәтижәсендә, мондый жир кишәрлекләрен арендау шартнамәсе гамәлдә булмау сәбәпле, әлеге объектларны төзү максималъ бирелгән срокларда тәмамланмаган очракта, ике объект гамәлгә ашырылды (фундамент түбәндәге адрес буенча: Урыссу штб, Энергетиклар ур., 2 й., Урыссу штб, Энергетиклар ур., 6). Гавами сатулар нәтижәсендә сату бәясе аукцион уздыруга киткән чыгымнар минусы белән әлеге объектның элеккеге милекчесенә кайтарыла, ә яңа милекче белән жир кишәрлеген арендау килешүе төзелә. Әлеге процедура Ютазы муниципаль районының жир ресурсларыннан нәтижәләрек файдаланырга, шулай ук бюджетның керем өлешен аренда түләүләре исәбенә арттырырга мөмкинлек бирә.

Палата эшчәнлегенә бер юнәлешә - Ютазы муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына озак сроклы нигездә һәм ташламалы шартларда биләү һәм файдалану хокукында бирү өчен мөлкәт составын киңәйтү буенча актив эш алып барыла. Исемлеккә 14 объект кертелгән, шуларның 3 се ташламалы нигездә арендага бирелгән (Ютазы, Бәйрәкәтамак авыллары жир кишәрлекләре, Ютазы авылындагы 1 бина, Дмитров ур., 6 й.). ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы ТР Инвестицион үсеш агентлыгы белән берлектә «Татарстан Республикасы мөлкәте витринасы» сервисын эшләтеп жибәрде, ул әйләнештән чыгарылган, әмма киләчәктә файдалану өчен яраклы барлык биналар һәм биналар турында мәгълүматны бер урында тупларга мөмкинлек бирәчәк. Палата тарафыннан шундый 8 объект урнаштырылган. Һәр объектның карточкасында фотосурәтләр, кадастр номеры, төзелеш елы, инженерлык коммуникацияләренә тоташу һәм файдалану вариантлары турында мәгълүмат бар. Әгәр объект кызыксынса, кулланучы өстәмә мәгълүмат бирү өчен белгечкә жибәреләчәк гариза калдыра ала.

Республика муниципалитетларында исәпкә алуны автоматлаштыру проблемасын хәл итү, аренда мөнәсәбәтләренә ачыклыгын тәэмин итү, Коррупция куркынычларын киметү максатларында файдаланылмый торган мөлкәтне ачыклау һәм бердәм методологик нигездә муниципаль мөлкәт белән идарә итү торышына

оператив рәвештә төрле яклап анализ ясау өчен ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы тарафыннан Бердәм мәгълүмат системасы эшләнде. ЕИС "Мөлкәт" исәпкә алу сыйфатын күтәрергә һәм муниципаль мөлкәт белән идарә итүне оптимальләштерергә мөмкинлек бирәчәк.

Палата тарафыннан системага 25 800 позиция буенча мәгълүмат кертү буенча эш башкарылды.

Соралмаган жир өлешләрен рәсмиләштерү эше дәвам итә. Бүгенге көндә рәсмиләштерү өчен 157 таләп ителмәгән өлеш кала. 2025 елда 73 дөгъва бирелгән, шуларның 73е район файдасына канәгәтләнделерелгән. Кадастр эшләрен башкаруның бәясе югары булу сәбәпле, гомумдолевой милектән муниципаль өлешләренә бүлүп биру проблемасы кала.

Гражданнарның жир законнары таләпләрен үтәвен тикшерү максатларында районда муниципаль жир контроле буенча чаралар үткәрелә. Хисап чорында физик һәм юридик затларга карата планнан тыш 14 тикшерү үткәрелде. алар буенча мәжбүри таләпләренә бозуга юл куелмау турында кисәтүләр ясалды. Иң зур өлешне жир кишәрлекләрен максатчан билгеләнеше буенча файдаланмауда, жирләренә максатчан билгеләнеше буенча файдалану бурычларын үтәмәүдә чагылган хокук бозулар тәшкил итте. Жирләренң сакланышын контрольдә тоту, житештерү эшчәнлегенә нәтижәсендә туфракның пычрану очраklarын булдырмау максатларында узган ел Башнефть-Добыча ЖЧЖне рекультивацияләүнең 3 проекты, Татнефть ГАЖнең 1 проекты, Азнакай УАДның 1 проекты, гомумтаралган файдалы казылмаларны Дымтамак авыл жирлегенә үз ихтыяжлары өчен файдалануның бер проекты килештерелгән.

«Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 01.04.2025 № 52-ФЗ Федераль законда жир законнарына авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләренә саклауга бәйле киң үзгәрешләр каралган. Дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар өчен авыл хужалыгы жирләренә биләгән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составыннан жир кишәрлекләрен алу, шулай ук гомумтаралган файдалы казылмалар (мәсәлән, ком, балчык) чыгару максатларында авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән авыл хужалыгы жирләренә жирләрен (жир кишәрлекләрен) башка категориягә күчерү тыела.

Яңа нигезләмәләр нигезендә авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составында авыл хужалыгы жирләренә чикләрен билгеләү һәм үзгәртү тәртибен Россия Хөкүмәте билгеләячәк. Шулай ук вакытта мондый жирләренә чикләрен Россия авыл хужалыгы министрлыгы билгеләячәк.

Өлеге үзгәрешләргә бәйле рәвештә 2025 елда авыл хужалыгы билгеләнешендәге, категорияләрен үзгәртүне таләп итә торган жир кишәрлекләренә инвентаризация үткәрелде. Эш нәтижәсендә районны территориаль планлаштыру схемаларына 236,8 гектар майданлы 179 жир кишәрлегенә буенча үзгәрешләр кертелде.

Палатаның бурычы шулай ук объектларны, жиһазларны республика милкенән муниципаль милеккә вакытында кабул итү һәм кабул ителгән милекне район учреждениеләренә беркетү.

Хисап елында республика милкенән кабул итү-тапшыру актларына 343 719 мең сумлык мөлкәт тапшырылды һәм муниципаль милек реестрына кертелде.

Шулай ук инвентаризация кысаларында районда хужасыз 4 күчемсез милек объекты ачыкланган. 2025 елда Ютазы муниципаль районы милкенә суд карарлары белән 5 объект теркәлгән. Агымдагы елда 4 объект буенча эш дәвам итәчәк.

Хисап елында федераль дәүләт теркәве, кадастр һәм картография хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча Идарәсе адресына электрон рәвештә 1108 гариза жиберелгән.

Палата эшенең бер юнәлеше - мораль һәм физик яктан искергән, үз ресурсларын эшләп бетергән муниципаль учреждениеләрнең төп акчаларын исәптән чыгару.

2025 елда 35 учреждение (предприятие) гаризалары каралды, алга таба файдалану өчен яраксыз булган 13 111 мең сумлык 782 берәмлек төп средство исәптән чыгарылды. "Утильләштерү мәктәбе: электроника" Федераль экологик программасын гамәлгә ашыру кысаларында «МЭК» жаваплылыгы чиклэнгән жәмгыяте тарафыннан кулланылыш үзлекләрен югалткан 13 м3 күләмдә исәптән чыгарылган компьютер, электрон, электр, оптика жиһазларын утильләштерүгә түләүсез кабул итү үткәрелде.

Күп балалы гаиләләрдән жир кишәрлекләрен түләүсез алуга гаризалар кабул итү эше дәвам итә. Барлыгы 464 гаилә исемлеккә кертелгән. 2025 елда күп балалы гаиләләрнең 3 жир кишәрлегенә хокукы теркәлгән, жир кишәрлекләрен бирү буенча контроль саннар үтәлгән. Жир кишәрлеге алу исемлегенә кертелгән һәм жир кишәрлекләре белән тәмин ителмәгән күпбалалы гаиләләр юк.

Палатада документлар әйләнешенең гомуми күләме 2025 елда 2965 документ тәшкил иткән (эчке документлар әйләнешен дә кертеп), бу 2024 ел дәрәжәсеннән 104% ка күбрәк.

2025 елда палатага гражданнардан 472 мөрәжәгать кергән, бу 2024 ел белән чагыштырганда 1,2% ка күбрәк (466 мөрәжәгать).

Татарстан Республикасы Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы тарафыннан ел саен Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре өлкәсендә эшчәнлекнең 11 юнәлеше буенча район алдына куелган бурычларның уңышлы хәл ителүен тасвирлаучы бәя күрсәткечләре нигезендә жыелма рейтинг төзелә. Ютазы муниципаль районы 45 муниципаль район арасында 6 нчы урында тора. 100% ка житмәгән 4 күрсәткеч буенча палата анализ үткәрде. Нәтижеләргә ирешү өчен чишелеш юлларын эзләчәкбез.

2025 елга Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре өлкәсендә төп бурычлар

Муниципаль мөлкәттән, шул исәптән жир ресурсларыннан файдаланудан районның берләштерелгән бюджетына керемнәр керүгә ай саен мониторинг үткәрү.

sale.zakazrf.ru электрон мәйданда торглар үткәрү практикасын үткәрү муниципаль мөлкәт объектларын һәм жир кишәрлекләрен, Ютазы муниципаль районы муниципаль мөлкәтен арендау хокукларын реализацияләү.

Ютазы муниципаль районы территориясендәге күчемсез милек объектларына карата комплекслы кадастр эшләре уздыру.

Ютазы муниципаль районы милкендәге, шул исәптән муниципаль учреждениеләргә бирелгән жир кишәрлекләреннән файдалануны тикшереп торуны гамәлгә ашыру.

Файдалануга тапшырыла торган объектларны вакытында рәсмиләштерүне һәм аларны район учреждениеләренә беркетүне тәэмин итү.

Максатчан билгеләнештә файдаланылмый торган авыл хужалыгы билгеләнешендәге жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертү эшен дәвам итү.

Ютазы муниципаль районы муниципаль учреждениеләренә беркетелгән муниципаль мөлкәтнең сакланышын һәм аннан файдалануын тикшереп тору, аренда буенча бурычларны киметү максатларында нәтижәле дөгъва эше үткәрү.

Файдаланылмый торган муниципаль мөлкәтне хужалык әйләнешенә кертү.

Муниципаль хезмәтләр күрсәтү, шул исәптән ведомствоара электрон багланышлар системасында.

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының муниципаль мөлкәтен исәпкә алу һәм аның белән идарә итү буенча бердәм мәгълүмат системасын эксплуатациягә кертү.